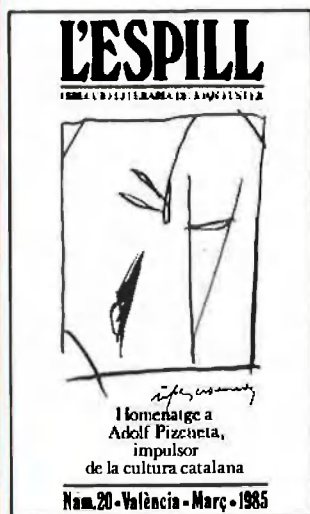

València, monolingüe i en català, ha publicat aquests dies el número 20. Llarga n'és ja, per tant, la trajectòria. El volum en qüestió presenta, a més, una particularitat entranyable: constitueix un homenatge a un home de gran discreció i d'una especialíssima transcendència per al nacionalisme valencià. Adolf Pizcueta, nascut quasi amb el segle, ha estat darrere de la majoria de les iniciatives del valencianisme cultura i polític de la primera meitat de segle.

Citar, per exemple, *Taula de Lletres Valencianes*, l'editorial l'Estel, l'Agrupació Valencianista Republicana, *El Camí*, les Normes Ortogràfiques del 32... és citar fites en la biografia d'aquest personatge lúcida i rigorosa.

Francesc Pérez Moragon en fa una aproximació succinta però il·lustrativa. Pizcueta és, per damunt de tot, un exemple de coherència intel·lectual i patriòtica en temps difícils, sempre al dia, sempre amb els ulls oberts a l'actualitat i sempre inquiet. Així, com ell, també es fa Europa. O millor, només així és com els valencians podem fer-la.

Thomas Mann: El lector i el màgic

Enric SORIA

Eugenio Trias enumerà en una ocasió els errors imperdonables d'un escriptor als ulls del lector hispànic, més o menys: ser acceptadament burgès (ser sols acceptadament qualsevol cosa) no creure ni descreure: matisar, escriure amb claredat de coses complicades i no a la inversa, alternar la defensa amb l'esmena i, error suprem, suposar que el lector també és intel·ligent.

Thomas Mann acapara errors d'aquesta mena, i no cal dir que entre nosaltres no desperta entusias-

me. A més, se l'associa a llibres de dimensions considerables, costosos i potser inadequats per a llegir-los al llit.

Que el «mentor Germaniae» és també un magnífic autor de narracions curtes, ens ho esbrinà la indiscutiblement seductora lliçó de cinema de Visconti. Després d'això, *La mort a Venècia* tingué una certa eixida, fins i tot aquí. Ara, Proa la reedita completant-ne el volum amb una altra de les més insidioses narracions de Mann, i un bell pròleg de Feliu Formosa. El conflicte que descabdella *La mort...* és co-

negut: l'anguniada indecisió de l'artista entre una ètica del treball que l'estereilitza i un anhel estètic d'anul·lació que ha de conduir-lo a la indiferència i a la mort. L'obra és una crònica fascinant d'una degradació, la que produeix la plaent i perillosa bellesa de l'ambigu, del prohibit, del confús.

El caos pren aquí, irònicament, com a instrument de seducció, la bellesa a primera vista més idealitzable i inofensiva: una forma clàssica. Però Mann no es dedica sols a il·lustrar les teories d'uns pensadors ben coneguts. La seua crueltat és infinitament comprensiva, és escriptor i parla amb coneixement de causa: matisa delicadament el seu ordit de suggerències, ens atrau, ens sedueix...

Màrio i el màgic té un idèntic tema: el joc d'atracció/resistència enfront del seductor, però ara el quadre esdevé una macabra caricatura; en comptes de les relacions il·lícites, però indiscutiblement elevades, entre artista i bellesa, aquí un seductor imperiós i grotesc actua sobre una massa àmplia que acceptarà la subjugació fins a l'absurd i l'anihilament. La paràbola és diàfana. Mann sap fer-nos sentir la histèrica patrioteria, l'ansietat i l'abandó de la reflexió que ennuvola l'atmosfera d'aquesta Itàlia (1929) subjugada també per la voluntat d'un bergant imperiós.

Mann escorcolla narrants; en les seues planes, el lector s'hi sent reflectit, no com en un espill, sinó com en ell mateix: un estany que només llueix en la plana superfície i on cada sondeig troba més fascinadores i preocupants matèries de pregunta.